

Dkt. Elaine Phillips, Utangulizi wa Masomo ya Biblia, Kipindi cha 15, 1 na 2 Enoch

© 2024 Elaine Phillips na Ted Hildebrandt

Huyu ni Dkt. Elaine Phillips na mafundisho yake kuhusu Utangulizi wa Masomo ya Biblia. Huu ni kipindi cha 15, Enoch wa Kwanza na wa Pili.

Tumefanya utangulizi mfupi wa fasihi isiyo ya kisheria kwa ujumla, na tumeona kwamba ni utafiti mgumu.

Katika kipindi hiki, tunataka kuzingatia kile ambacho nimekiita labda mifano bora ya vitabu bandia, ambavyo vyenyewe ni mojawapo ya kategoria za fasihi zisizo za kisheria. Kwa hivyo, mwelekeo tunaouelekea kwa hotuba hii mahususi ni kupata maana ya mapitio kwanza, lakini kisha maana ya kile vitabu bandia kwa ujumla vinafanya kama aina au fasihi nyingi. Kisha tutazingatia Henoko ya Kwanza na ya Pili na njia ambazo maandishi hayo, Henoko ya Kwanza na ya Pili, hutusaidia kuelewa mandhari, hasa kwa Agano Jipya.

Kwa hivyo, kama tulivyokwisha sema katika hotuba yetu ya utangulizi iliyotangulia, je, maandishi yanahusishwa kimakosa na watu bora wa kibiblia? Sasa, bila shaka, swali ni, huyo anaweza kuwa nani? Naam, tuna maandishi ya bandia ambayo yanahusishwa na, miongoni mwa wengine, na watu hawa, Adamu, Henoko, Ibrahimu, Danieli, Ezra, na kuna sababu za hilo. Kwa hivyo, nitauliza swali, kwa nini watu hawa mahususi? Naam, jibu linafuata kitu kama hiki.

Kama vile unavyokuwa na jumuiya za uandishi katika vipindi maalum vya wakati, karne, ambazo nitakazozielezea kwa muda mfupi zaidi, lakini tuna jumuiya zinazoishi chini ya shinikizo kwa namna moja au nyingine. Ni watu wa Mungu. Kama tulivyosema, wanakubali kanuni. Wanaelewa kanuni kuwa maandiko yao yenye mamlaka, lakini wanajaribu kutafuta jinsi ya kuifanya iendane, kwa ujumla, na muktadha mgumu ambao wanaishi.

Mojawapo ya njia za kufanya hivyo ni kudhani na kuwasilisha hisia ya jumbe kutoka kwa Mungu, jumbe zinazokuja zinazohusu wakati ujao, kwa kiasi kikubwa, si pekee, bali kuhusu wakati ujao. Na ni njia gani bora ya kuwasilisha jumbe hizo kuliko kuchagua mtu fulani wa kibiblia ambaye, kwa namna fulani mtu huyo anawakilishwa katika maandishi ya kibiblia, angedhaniwa kuwa na uhusiano maalum na ulimwengu wa mbinguni, uzoefu maalum na Mungu. Kwa hivyo mifano miwili tu.

Enoko, tutapanua mambo mengi, lakini kumbuka, katika sura ya tano, Enoko alitembea na Mungu na hakuwa. Naam, hilo likawa chakula bora kwa aina fulani za uchunguzi. Imekuwaje kwamba Enoko alipata uzoefu huo maalum? Angeweza kuonyeshwa nini wakati huo, n.k.? Mfano wa pili, kama mfano mfupi, ungekuwa

Ibrahimu kwa sababu, kama tunavyojua kutoka Mwanzo 15, Mungu alipovunja agano na Ibrahimu, ulikuwa uzoefu wa kushangaza sana.

Una sehemu hizi za wanyama ambazo zimetengwa hapo, na kisha chungu cha moto kinachotoa moshi hupita kati ya sehemu hizo za wanyama huku Ibrahimu akiwa amelala usingizi mzito, na kuna uzoefu wa ufunuo hapo kuhusu mustakabali wa watu wa Mungu, wa mbegu ya agano ya Ibrahimu. Naam, tena, hilo linakuwa msingi kwa jamii hizi kuchukua hilo na kusema, loo, angekuwa pia njia kamili ya aina fulani ya ufunuo wa kile tunachoweza kufikiria ni habari za matumaini kwa siku zijazo. Kwa hivyo, ili tu kupitia kile ambacho nimekisema hapa, ufunuo maalum kuhusu mpango wa Mungu kwa watu wake mbele ya aina ya mambo waliyokuwa wakipitia, na kwa ujumla, hizi ni tarehe zetu za mwanzo na mwisho.

Kati ya 200 KK na 200 BK, watu wa Mungu walipitia shinikizo kubwa, kwa upande wa mambo mawili muhimu ambayo yalikuwa na athari ndefu, ndefu, na ya muda mrefu. Wakati Antiochus Epifane, katikati ya karne ya pili KK, alipochafua hekalu, matokeo yote ya hilo yalirudiwa kwa karne nzima na zaidi. Na kisha Warumi walipoingia, na una uasi wa kwanza wa Kiyahudi dhidi ya Roma na uasi wa pili wa Kiyahudi dhidi ya Roma, hizi ni nyakati zenye changamoto, na huu ndio wakati ambapo tunaona idadi nzuri ya nyimbo hizi bandia.

Pia kwa kawaida ni za apokalipsi, ambayo ina maana ya ufunuo, tungetarajia hivyo. Sio vipengele vyote vya bandia ambavyo ni vya apokalipsi. Kwa mfano, sehemu za Ezra wa 4 ni dhana za kifalsafa zaidi, lakini kwa ujumla, tunafikiria nyenzo ambazo ni za apokalipsi.

Kwa hivyo, tunahitaji kufafanua tu, na kwa baadhi yenu, huu ni uhakiki, ambao kwa ujumla, unaainisha fasihi ya apokalipsi. Naam, kusudi kuu kuu linajitokeza kama hivi, kwa sababu ya hali mbaya wanazoishi, huu ni fasihi inayotarajia wakati ambapo mema yatashinda. Na ili tu kujikumbusha, ndani ya kanuni, tuna hili. Hakika tunalo katika Agano Jipya tunapopata Kitabu cha Ufunuo, ambacho, kwa maneno ya siri, kinatazamia wakati ambapo mema yatashinda.

Kwa kweli, wale wanaojua Biblia ya King James wanajua kwamba haiitwi Ufunuo; inaitwa Apocalypse ya Mtakatifu Yohana kwa sababu inafunua kwa upande wa mema hatimaye kushinda uovu. Tunaona fasihi ya apocalypse katika Danieli pia kwa sababu hizo zilikuwa nyakati ngumu kwa watu wa Mungu. Sifa zingine, kama ukumbusho, ni jumbe zinazowasilishwa kwa upande wa sura, sura yetu kuu, sura yetu bandia kwa upande wa maandishi yasiyo ya kisheria, kuwa na ndoto na maono.

Sasa tena, maandishi haya bandia ya apokalipsi yanapata msingi wake katika maandishi ya apokalipsi ya kisheria. Kwa hivyo, tunajua, ili tu kurudia, Danieli ana ndoto. Anatafsiri ndoto kutoka kwa Nebukadreza.

Ezekieli atakuwa na maono. Hayo ni maono ya mwisho wa dunia, lakini hatutayaita yale ya uwongo. Badala yake, yanatoa msingi wa aina yetu ya uandishi kwa ajili ya ukuaji huu katika karne kati ya 200 KK na 200 BK wa mambo yetu ya uwongo ya mwisho wa dunia.

Matumizi muhimu ya nambari za mfano, takwimu za mfano, na picha za ajabu. Baadhi ya watu wanapendekeza kwamba picha hizo za njozi tunazosoma, nzige ambao wameelezwa katika Ufunuo sura ya tisa, kwa mfano, au baadhi ya mambo ambayo Danieli aliona alipowaona wanyama wa sura ya saba katika Danieli. Hizi ni picha ambazo hukukutana nazo, ni wazi, na kuna wale wanaopendekeza, kwa njia fulani, kwamba ni sawa na kile tunachofikiria kuhusu katuni leo, tukisisitiza sifa fulani ili kufanya ujumbe wa mfano uwe hai.

Naam, kwa upande wa fasihi yetu bandia na pia ya apokalipsi kwa ujumla, inaonekana kuna mada zinazojirudia. Na ili tu kuzielezea, hizi hazionekani kwa njia ngumu sana katika kila maandishi. Kwa kweli, zitarudiwa kupitia lenzi mbalimbali za kidini za kifalsafa za uzoefu.

Lakini moja ya maswali ambayo hushughulikiwa kila mara ni biashara hii ya uovu. Tunashughulikiaje uovu? Unatoka wapi? Ukoje? Ni wazi, hili ni jambo muhimu kwa jamii hizi kwa sababu zinashughulika na uovu ulioenea kwani unazivunja vipande vipande kwa namna moja au nyingine. Kwa hivyo mara nyingi maandishi yetu yatapambana na hilo.

Tutaona Kwanza Henoko akipambana nayo waziwazi. Rudi kwenye hilo baada ya muda mfupi. Zaidi ya hayo, kuna hisia katika maandiko mengi haya kwamba Mungu ni mkuu sana.

Sasa, kwa njia fulani, hii ni sehemu ya ushawishi, labda njia ya kufikiri ya Kiyunani, ya Neoplatonic, lakini kuna hisia kwamba Mungu amejitenga vya kutosha na uovu huu mbaya kiasi kwamba kitu kinapaswa kufanywa ili kumfikia ikiwa utafanya. Na kwa hivyo, kwa mfano tu, katika baadhi ya maandiko haya, tuna viwango vya mbinguni. Na kwa hivyo, Mungu haonekani kama mtu aliye karibu, lakini kamwe, namaanisha, hawezi kufikiwa, lakini anaweza kufikiwa na watu wetu ikiwa watapitia viwango mbalimbali vya mbinguni.

Tutarudi kwenye hilo. Kwa idadi ya maandiko haya, pia tuna, kama inavyotarajiwa na jamii iliyo chini ya shinikizo, mtu, mtu ambaye atakuwa chanzo cha wokovu. Na kwa hivyo, itaonekana kwa njia fulani kama mtu wa kimasihi, au angalau mtu ambaye amechagua, haswa, kutimiza makusudi ya Mungu.

Na hatimaye, kwa sababu maisha yalikuwa mabaya sana katika muktadha huu, kuna ongezeko la shauku, hamu, hamu ya maisha na maisha katika hali fulani iliyo inuliwa,

ufufuo. Kwa hivyo, kwa njia mbalimbali, mada hizi zingine pia, tutazitembelea chache kati ya hizo, lakini hizi zinaendelea kujirudia. Kwa hivyo, tunataka kukumbuka hilo.

Pia kuna kitu ambacho tulikiona tulipokuwa tukitembelea maandishi yetu ya Bahari ya Chumvi. Tuliona aina hii ya tabia ya kuona mambo kama mema au mabaya. Na kwa njia, hiyo ni ya kibiblia sana, lakini nyanja zetu za uwili zinaonekana kwa njia kadhaa tofauti.

Ndani ya baadhi ya Uyahudi wetu, tutaona aina ya uwili wa muda, tukiishi katika ulimwengu huu, lakini tukitarajia ulimwengu ujao. Kwa hivyo msisitizo huo juu ya ufufuo utakuwa muhimu. Hii ni mada, kwa njia, ambayo tutarudia tena tunapoangalia kwa ufupi nyenzo za kirabi, kwa sababu nazo pia zitatofautisha kati ya ulimwengu huu na ulimwengu ujao.

Kwa hivyo, kuna hisia na tofauti ya kidunia, kizuizi ambacho lazima kivukwe. Pia kuna, nitaviunganisha hivi viwili, aina ya uwili wima, mbingu kwa upande mmoja, dunia kwa upande mwingine. Na hii, bila shaka, itakuwa mahali ambapo tunafikiria juu ya upitaji wa Mungu, na kisha jinsi hawa watu bandia ambao ni watu bora waliochaguliwa kutoka kwa maandishi ya Biblia, jinsi wanavyopitia viwango hivi vya mbingu, kama inavyowakilishwa mara nyingi, ulimwengu wa mbinguni kwa njia fulani.

Kwa hivyo, kuna aina hiyo ya uwili wima. Hatimaye, tuliona hili tulipokuwa tukishughulikia maandishi ya Bahari ya Chumvi. Kuna hisia ya mema kwa upande mmoja na mabaya kwa upande mwingine.

Kama baadhi ya maandiko ya Bahari ya Chumvi yangesema wakati huo, wana wa nuru dhidi ya wana wa giza, na vita inayoendelea kati yao. Na katika baadhi ya matukio, ndani ya watu binafsi wenyewe, mwelekeo mzuri na mwelekeo mbaya vinapigana ndani ya watu hao. Ingawa hatutaangalia maandishi ya Ezra wa 4, unaona hilo likijitokeza katika maandishi hayo.

Kwa kuzingatia hilo, kama aina ya mchoro wetu mdogo wa Pseudepigrapha kwa ujumla, hebu tuandae njia yetu kwa dakika zetu zijazo pamoja kwenye fasihi ya Henoko, ambayo ni ngumu zaidi kuliko tunavyoweza kuiona kwa haki, lakini tutafanya kadri tuwezavyo. Mwanzo 5, kama nilivyosema kidogo iliyopita, inapoeleza kwamba Henoko ni tofauti. Tuna muundo mzima wa nasaba, mifumo ya balagha inayoenda hapo.

Lakini ghafla, huyu hapa Henoko; anatembea na Mungu, na hayupo kwa sababu Mungu alimchukua. Na tofauti na watu wengine katika orodha hiyo, haishi zaidi ya miaka 900. Miaka yake ni 365.

Kwa hivyo, kama tulivyokwisha sema tayari, anakuwa mtu kamili na mkamilifu wa kibiblia. Ingawa kuna zaidi ya Henoko wa Kwanza na wa Pili, hao ndio wawili pekee nitakaoshughulika nao, na hata hao kwa sehemu tu. Kwa hivyo, kwanza Henoko, ili tu kutupa maana katika suala la, unajua, jinsi ya kufikiria kuhusu andiko hili.

Kwa njia, ni maandishi makubwa. Ni maandishi marefu. Ni maandishi mchanganyiko.

Na tunaona katika lugha ambazo tuna vipande vyetu au vitu vizima, kwamba ni kanisa, tena, ambalo limehifadhi hili. Kuna kila aina ya sababu za kuvutia sana kwa hilo, lakini hatuna muda wa kulizungumzia kwa wakati huu. Na kama tunavyoona, na nitapanga sehemu tofauti zake kwa muda mfupi, tuna mwanzo wa karne ya 3, kama ilivyokuwa miaka ya 200 KK, na kisha baadhi yake yanapaswa kuwa labda hata katika karne ya 1 BK.

Henoko wa Pili, maandishi tofauti, maandishi tofauti kabisa. Tuna uhifadhi wake ndani ya tawi la Mashariki la Kanisa la Orthodox. Kislavoni ndiyo lugha.

Itakuwa baadaye kuliko tulivyofanya kwa karne ya 1 BK. Sasa, kama ninavyokueleza hapa, kuna matoleo mawili tofauti. Nitatoa maelezo machache ambapo matoleo hayo ni tofauti kidogo kulingana na kile tunachotaka kushughulikia, na viwango vya mbinguni.

Lakini kwa ujumla, hatuhitaji kuwa na wasiwasi sana kuhusu hilo. Kuna Henoko wa tatu ambaye hatatuhusu leo. Angalia hilo ni andiko la baadaye hata hivyo, labda mwishoni mwa karne ya 4, 5 BK.

Kwa hivyo, hebu tuangalie sehemu zetu za Enoki kwanza kabisa -- Kwanza Enoki. Na tutachunguza mbili au tatu tu kati ya hizi, lakini hii itatosha kutupa ufahamu wa kwa nini hii ni jambo muhimu.

Hizi ziko katika sura, lakini kwa ujumla ni sura fupi sana. Na unajua, kitabu hiki kinahusu hukumu. Hakuna mshangao hapo.

Imeandikwa katika muktadha. Karne hizo nilizozitaja muda mfupi uliopita zilikuwa watu hawa, na uandishi huu ulikuwa unasubiri hukumu dhidi ya uovu. Kuanzia hapo, sura ya 6 hadi 36 zinaitwa kitabu cha Walinzi.

Sasa, Watchers ni tofauti inayorejelea malaika walioanguka. Tutarudi kwenye hilo na kuona jinsi wanavyofanya kazi katika hili. Lakini katika Mwanzo 6, 1 hadi 4, hili ni mojawapo ya maandiko ambayo ni msingi wa sehemu hii maalum ya Henoko wa Kwanza.

Katika Mwanzo 6, 1 hadi 4, tuna wana wa Mungu waliowaona binti za wanadamu kuwa wazuri, nao wakawachukua baadhi yao. Na kisha, bila shaka, baadaye kidogo,

tuna Wanefili kama sehemu ya picha hiyo pia katika mstari wa 4. Kwa hivyo, sura ya 6 hadi 36 ya Kwanza ya Henoko inaenda, sura hizo zitapanua mengi kuhusu Walinzi hawa walikuwa akina nani, walichofanya, na jinsi yote yalivyotokea. Kwa hivyo, tutaona sehemu ndogo za hilo.

Tena, angalia hiyo ni mapema, angalau karne ya pili KK. Tukiendelea kwa upande wa sehemu zetu za 37 hadi 71, ambazo kwa kawaida huitwa mifano, ni baadaye kidogo, kama unavyoona kutoka tarehe hiyo.

Tena, hukumu ni mada kubwa. Lakini tunapozama kwa ufupi katika hili, tutaona msisitizo mkubwa kwa mtu anayelitwa Mwana wa Adamu na Mteule, hasa kutoka sura ya 38 hadi 46. Kwa hivyo, shikilia hilo.

Ni wazi kwamba hayo yanakupigia kelele ikiwa unajua masimulizi yako ya injili. Nitashughulikia yote katika somo letu la leo kuhusu sehemu zinazofuata, ili tu ujue kwamba tuna sura kama 10 ambazo zitashughulikia kalenda. Kalenda ilikuwa kama kifungu kidogo kwa jamii hizi za Kiyahudi kwa sababu, kama tulivyosema, kuhusu maandishi yetu ya Qumran, kulikuwa na wale waliotumia kalenda ya jua yenye siku 364 kwa mwaka.

Kulikuwa na wale waliofuata kalenda ya mwezi. Na kisha kuendelea mbele, kuna sura za ajabu sana. Wanyama hutumika kwa namna fulani kufanya haraka kupitia historia kuanzia, kama ninavyosema, Adamu hadi kipindi cha Makabayo, yaani, karne ya pili KK.

Kwa hivyo sura hizo zitafanya hivyo. Na hatimaye, siwezi kuachana na mada ya hukumu. Kwa hivyo kutakuwa na hukumu, hukumu, hukumu ya mwisho wa dunia, na kisha utabiri unaodhaniwa wa kuzaliwa kwa Nuhu.

Kumbuka, Mwanzo 6, ambapo Nuhu anatokea, inafuata Mwanzo 5, ambapo Henoko alichukuliwa juu, akatembea na Mungu, na hakuwepo tena. Kwa hivyo, andiko hili litaelezea hatua kuelekea kitu kilichosababisha gharika. Hizo ndizo sehemu.

Hebu tuangalie kwa nini hii iliishia kuwa hati muhimu sana, au jinsi ninavyopaswa kusema, ya hati yake. Lakini nataka tu kuona sehemu chache ambapo marejeleo ya Henoko yanaonekana katika fasihi ya kisasa, sivyo? Kwa hivyo sio tu, oh, haya ni ya kwanza na ya pili ya Henoko, si yanavutia? Lakini hata katika karne hizo za nyuma, haswa karne ya kwanza BK, kulikuwa na wale waliokuwa wakisema, hmm, hii inavutia. Hapa kuna Henoko, na Henoko alisema, kwa hivyo Agano la Wazee 12, ambalo tualizungumzia kwa ufupi katika hotuba nyingine, marejeleo ya mara kwa mara ya Henoko.

Enoki, tuna jumuiya ya Qumran; hati ya Enoki inapatikana katika muktadha huo. Ndani ya Kanisa la Ethiopia, tuna hata hisia kwamba kwa njia fulani maandishi haya yalikuwa ya kisheria. Hilo ni jambo la kushangaza sana.

Mababa wa Kanisa wananukuu sana, na nina uhakika nyote mnasubiri tu hoja inayofuata, ambayo ni Yuda, ambayo tutaifikia hivi punde. Kwa wazi kabisa, hii ilionekana kama fasihi muhimu sana kwa hadhira yetu ya karne ya kwanza, ambayo tuna watu wanaotafsiri Agano la Kale, ndio, na ambayo tuna kanisa ambalo litakua na kustawi. Kwa hivyo, hebu tufikirie kuhusu Henoko wa Kwanza kwa upande wa Agano Jipya.

Yuda, na Henoko, wa saba kutoka kwa Adamu. Kwa njia, hivyo ndivyo anavyoitwa katika Henoko wa kwanza.

Nimekupa marejeleo hapa. Kwa kweli ameitwa wa saba kutoka kwa Adamu. Na kwa hivyo, Yuda anaelewa kauli nzima inayoonekana katika Henoko wa kwanza, na ataifafanua kwa maneno mengi.

Acha nisome hili, kisha nitakunukuu kifungu kinachofanana katika Henoko. Henoko alitabiri kuhusu mambo haya, akisema, tazama, Bwana anakuja na maelfu ya malaika wake watakatifu kuwahukumu wote na kuwahukumu wote wasiomcha Mungu kwa ajili ya matendo yote ya wasiomcha Mungu waliyoyatenda kwa njia ya wasiomcha Mungu. Na kwa ajili ya maneno yote makali ambayo wenye dhambi wasiomcha Mungu wameyasema dhidi yake.

Kauli kali sana. Na, bila shaka, kama unavyojua, Yuda anazungumzia walimu wa uongo. Naam, hiki ndicho kifungu cha Enoko.

Sura ya 1, mstari wa 9 na 10. Nami namaanisha, unaweza kufanya ulinganifu huu ikiwa unatazama skrini au unanisikiliza. Tazama, anakuja na watakatifu wake elfu kumi ili kutoa hukumu juu ya wote, kuwaangamiza waovu, na kuwahukumu wote wenye mwili kwa ajili ya kazi zao zote za uasi walizozitenda kwa ajili ya uasi, na kwa ajili ya mambo yote magumu ambayo wenye dhambi waovu wameyanena juu yake.

Namaanisha, kuna mguso dhahiri hapo. Na Yuda ana hisia kali ya kumnukuu Henoko. Tena, si lazima ahusishe hili na, oh, hili ni jambo ambalo Henoko aliandika zamani sana, lakini anachukua uthibitisho wa kifasihi kutoka sura ya 60, 7 kutoka kwa Adamu na kusema, ndio, tuna maandishi haya yanatuambia kuhusu hili.

Lakini inakuwa bora zaidi. Ufafanuzi. Nilitaja, au niseme kwa muhtasari mfupi, Mwanzo 6, 1 hadi 4. Kwa hivyo, sitafanya hivyo tena.

Lakini kile tulichonacho katika Henoko, hasa kuanzia sura ya 6—samahani—na kupitia sura ya 16, ni maelezo ya malaika hawa walioanguka. Wanaitwa Walinzi. Wana majina.

Kuna majina kadhaa, samahani, yanayojitokeza, na mtu anayeitwa Azazeli ndiye pepo wao mkuu. Shikilia hilo. Inageuka kuwa wanawapotosha wanadamu, na wanafanya hivyo, hasa kwa kufundisha vita na ulaghai.

Kwa hivyo, kumbuka, moja ya mada zetu bandia ni kushughulika na asili na asili ya uovu. Naam, watu wetu wa Henoko wanaokuja na matibabu haya wanapofikiria kupitia Mwanzo 6 wanasema, ah, uovu ulitokana kwa sababu una malaika hawa walioanguka, nao wanashuka, na wanafundisha dhambi mbili za msingi za msingi. Vurugu na vita kwa upande mmoja, ulaghai wa kingono kwa upande mwingine.

Na maandishi yanaeleza kwa kina hilo. Azazeli anatoka wapi? Hilo ni swali la kuvutia kwa sababu ukijua Agano la Kale na Pentateuki na Mambo ya Walawi, unajua kwamba jina Azazeli linaonekana mara moja tu katika Biblia ya Kiebrania, na linaambatana na maelezo ya Siku ya Upatanisho. Unapokuwa na mizimu hiyo miwili, mmoja hutolewa kafara kwa ajili ya Bwana, mwingine ana dhambi za watu zilizoungamwa juu ya kichwa chake, naye anatumwa kwa Azazeli.

Yeye si mbuzi wa kafara. Hiyo ni tafsiri mbaya ya neno Azazeli, kwa hivyo achana na mbuzi wa kafara. Yeye ni mbuzi wa Azazeli.

Naam, wanafunzi wetu wa Maandiko Matakatifu katika jumuiya hii na wengine pia wanaelewa kwamba wakati huo kama pepo mkuu jangwani, pepo mbuzi. Kwa njia, Mambo ya Walawi 17 itataja sanamu za mbuzi na mbuzi, kwa hivyo kuna mambo ya kuvutia yanayoendelea hapa. Lakini Azazeli anakuwa mtu wao aliyetajwa jina.

Mengi zaidi ya kusema kuhusu hilo, lakini wakati ndio tatizo. Hapa kuna nukuu ya kutupa maana, na sehemu tu ya nukuu, kama unavyoona, inatoka katika sura ya 8. Azazeli aliwafundisha wanaume kutengeneza mapanga, visu, ngao, na vifua vya kifua na akawajulisha metali za dunia na ujuzi wa kuzifanyia kazi. Kwa hivyo, katika sehemu hiyo ndogo una vita hivi na matokeo yake yote, lakini kisha vinaendelea.

Vikuku, mapambo, matumizi ya antinomia, mapambo ya kope, kila aina ya mawe ya thamani, rangi za kuchorea, yaani ulaghai. Kukatokea uasi mwingi, nao wakafanya uasherati, nao wakapotoshwa na kuharibika katika njia zao zote. Kwa hivyo, maandishi yetu yako katika maneno yaliyopambwa sana, yakichukua majina haya ya kibiblia, mada hizi za kibiblia, utangulizi wa gharika, na kuendeleza simulizi la kuvutia sana kutoka humo.

Tena, inanzia sura ya 6 hadi 16 katika Kwanza Henoko. Naam, basi pia tuna Wanefili wetu, kama nilivyosema katika Mwanzo 6:4.

Wanefili walikuwepo duniani siku hizo na pia baadaye wakati wana wa Mungu walipowaendea binti za wanadamu na kupata watoto nao. Samahani, hao ndio waliopaswa kuwa. Walikuwa mashujaa wa kale, watu mashuhuri.

Naam, bila shaka, kama umejifunza hili, unajua kuna majadiliano mengi kuhusu jinsi Wanefili wanavyohusiana na maelezo hayo ya awali ya wana wa Mungu na binti za wanadamu. Lakini hivi ndivyo Henoko atakavyofanya nayo. Wanawake hao walipata mimba, na wakazaa majitu makubwa ambayo urefu wake ulikuwa dhira 3,000.

Walikula mazao yote ya watu hadi watu walipochukia kuwalisha. Unaona kila aina ya mambo ya kitamaduni ya kuvutia yasiyo ya kibiblia yakiingia humo. Majitu yaliwageukia na kuwameza wanadamu.

Nao wakaanza kutenda dhambi dhidi ya ndege na wanyama wa porini na wanyama watambaa na samaki na kula nyama ya mwenzake na kunywa damu. Kwa hivyo, unaona Wanefili, na bila shaka, muunganisho wa Wanefili na Wanefili, unatoka moja kwa moja kutoka Kitabu cha Hesabu ambapo Waanakimu, Wanefili, na Wanefili wanawakilishwa. Tena, hatuna muda wa kwenda huko pia, lakini tazama kile ambacho uandishi wetu umefanya hapa kuhusu asili ya kutisha, ya kutisha, na isiyo ya kawaida kwa njia mbaya sana ya Wanefili hawa.

Naam, bila shaka, tunapoendelea kusoma, sitanukuu zaidi, lakini swali ni, na swali la waandishi wetu, je, malaika walioanguka walipata adhabu kutokana na tabia hiyo ya fadhili? Hapana. Kadri maandishi yanavyoendelea, Mungu huwatuma malaika wake wakuu. Sio lazima watekeleze hukumu mara moja, lakini anawafanya wafanye hivyo.

Rafaeli, Mikaeli, na Gabrieli wana jukumu la kuwaadhibu malaika hao walioanguka. Sasa, tuna Gabrieli na Mikaeli wanaoonekana katika maandishi ya Biblia, lakini pamoja na kutaja baadhi ya viumbe vyetu vilivyoanguka, Azazeli ni miongoni mwao, pia tuna majina ya ziada katika fasihi hii, pamoja na Mikaeli na Gabrieli, ya baadhi ya malaika wetu, malaika wakuu. Kwa hivyo, Rafaeli, Mungu huponya, ni maana ya hilo kama sehemu ya picha hii pia.

Kirefu na kifupi chake ni Azazeli amefungwa. Anatupwa gizani jangwani, amewekwa miamba mikali, ambayo, bila shaka, inatokana na matokeo ya kile ambacho kingemtokea mbuzi kwa Azazeli kutumwa jangwani na kwenda kufa katika muktadha huo. Henoko anaonyeshwa katika maandiko haya kama anayetaka kuwaombea viumbe hawa, walinzi hawa.

Anaonyeshwa kama mtu mwenye huruma. Anaonyeshwa kwa njia fulani kama nabii, lakini katika muktadha huu, alionywa asiwaombee. Hakuna nafasi.

Kuna mengi zaidi ya kusema kuhusu sura ya sita hadi ya 16, lakini tutaendelea kwa sababu tunataka kushughulikia mambo machache zaidi kuhusu Henoko wa kwanza, hasa suala la mwana wa Adamu. Na kisha nataka kutumia muda na Henoko wa Pili pia. Kwa hivyo, katika sura zinazoitwa mifano ya Henoko au mifano, tuna mambo ya kuvutia na ya kuvutia.

Tuna maelezo yanayoendelea, na ningekutia moyo usome sura hizo kwa sababu mwana wa Adamu na mtu anayeitwa mzee wa siku, tunajua jina hilo kutoka Danieli sura ya saba. Hili ndilo jibu la swali, msingi wa kinabii wa jina la Mwana wa Adamu na tukio katika Henoko 46 hadi 62 ni upi? Ni Danieli saba, ambapo tuna Danieli saba na mzee wa siku. Kuna kiti cha hukumu.

Yuko kwenye kiti cha enzi. Na kisha, bila shaka, mbele yake dhidi ya 13 na 14 anaingia mwana wa Adamu. Fasihi ya Henoko itawakilisha hilo kama kabla ya wakati wote, sivyo? Huyu ndiye mzee wa siku.

Na kisha una mfano wa kabla ya wakati wote. Ninasoma tafsiri kama inavyoonekana katika Charlesworth, lakini naona mfano wa kabla ya wakati wote, kabla ya wakati wote, tuna mteule, na kisha tuna mwana wa Adamu. Kwa hivyo, hapa kuna mchoro mfupi tu wa kile nilichosema tayari, mzee wetu wa siku katika Danieli saba.

Na kisha tunayo, nami nitasoma mahususi. Kulikuwa na mtu kama mwana wa binadamu akija na mawingu ya mbinguni. Alimkaribia mzee wa siku na akaongozwa mbele zake, akapewa mamlaka, utukufu, na nguvu za ukuu.

Mataifa yote na watu wa kila lugha walimwabudu. Utawala wake ni utawala wa milele ambao hautapita kamwe. Ufalme wake ni ule ambao hautaangamizwa kamwe.

Sasa, tunaweza kulipeleka hilo moja kwa moja kwenye injili, ambapo Yesu anachagua jina la mwana wa Adamu mahususi kwa ajili yake mwenyewe. Hakika, ningependekeza kwamba hilo linatokana na makusudi na kile tunachokiona katika Danieli saba, hasa katika Mathayo 26, ambapo anasema, mtamwona mwana wa Adamu akija juu ya mawingu ya mbinguni akiwa amesimama mbele ya Kayafa. Lakini baada ya kusema hayo, tunataka kulipitia katika sehemu hii ya fasihi kati ya Danieli na injili, kwa sababu kile fasihi ya Henoko inafanya na hili ni muhimu.

Sasa, kabla sijaendelea zaidi, ukweli ni kwamba si kila mtu anakubaliana na dhana hii yote ya mwana wa Adamu inayoendeleza muktadha. Kwa hivyo, utasoma mawasilisho tofauti kuhusu hilo. Chukua ninachokuambia kama kile ninachofikiri kinafaa zaidi hapa, lakini nadhani kwamba kunaweza kuwa na njia zingine za kushughulikia maendeleo ya jina hilo na maana yake kwa Yesu alipolichagua.

Baada ya kusema hayo yote, hebu tuelezee watu wetu maalum na matukio katika sura hizi na kisha tuunganishe mambo kadhaa ambayo nayarudia tu, tuwe jukwaa la

Yesu kwa kutumia neno hilo, ambalo , kwa njia, katika Ezekieli linamaanisha mtu kamili wa kibinadamu, lakini katika Danieli linaonekana waziwazi kumaanisha Mungu kamili, anayeyaweka pamoja kwa ajili yake mwenyewe. Kwa vyovyote vile, sura ya 46 inaelezea mtu ambaye wakati wote ni wake, au kabla ya wakati wote, na mtu ambaye ana uso kama mwanadamu. Hiyo ni sehemu ya maelezo yetu.

Anaitwa mfano, na nilitaja hilo muda mfupi uliopita, wa kabla ya wakati wote. Anaitwa mwana wa Adamu, anaitwa Masihi, na anaitwa mteule na mteule, yeyote yule. Huo ni msururu muhimu wa majina, na tena, ikiwa maandishi haya yameandikwa katika karne ya kwanza KK, hiyo ni sehemu ya mtazamo wa kitamaduni wa chochote kinachoakisiwa au kupendekezwa au kuelezewa na Danieli 7. Hili pia linavutia.

Hii inamchagua mmoja, huyu mteule, kazi zinahusisha haki na kuitwa nuru ya Mataifa. Bila shaka, hiyo inafanya antena zetu zitikisike pia, sivyo? Mabaki ya wenye haki wataokolewa kwa jina lake. Naam, ni wazi, kwa wale wetu tunaochunguza Isaya mara kwa mara, na hasa nyimbo zile za watumishi katika kitabu cha Isaya, tunajua mtumishi wa Bwana, miongoni mwa mambo mengine mengi, alitwa kuwa nuru kwa mataifa na kuleta haki, nuru kwa Mataifa, na kuleta haki.

Na kwa hivyo, tuna baadhi ya hayo yaliyounganishwa na yale tuliyo nayo katika Danieli. Huu ni mfano mzuri; huu ni usemi mzuri wa mawazo ya angalau makundi fulani ya watu wetu wakati huo, na ningependekeza tayari, nimependekeza kwamba hii basi ni sehemu ya msingi wa kujitambulisha kwa Yesu kama mwana wa Adamu. Kwa hivyo, ili tu kurudia, tunayo katika Ezekieli, hiyo ndiyo neno Mungu anatumia kumwita Ezekieli, Mwana wa Adamu fanya hivi, mwana wa Adamu fanya vile, mwana wa Adamu chukua gombo hili ulile, mwana wa Adamu lala ubavuni mwako.

Na kimsingi, Bwana anapomwita Ezekieli kwa njia hiyo, anamrejelea Ezekieli kama mwanadamu, ambaye ni nabii, ambaye ni mtumishi, ambaye amejitolea kumtumikia Mungu. Katika Danieli, tuna picha tofauti, sivyo? Kifungu nilichokinukuu kwa ajili yako ni wazi kuwa ni kiumbe wa mbinguni ambaye amepewa sifa zote za Mungu mkuu, na hilo ni muhimu. Sasa, kinachovutia sana ni kwamba kuelekea mwisho wa sura ya 7, watakatifu pia watachukua cheo hicho.

Kama vile katika Isaya, tunamwona Bwana kwanza akiwa Israeli, na kisha mtumishi wa Bwana akiwa mtu aliyeitwa kurejesha na kukomboa Israeli, kufikia wakati unapofika Isaya 56, watu wa Mungu wanaohusishwa na mtumishi wataitwa watumishi. Na ulinganifu huo huo unatokea hapa. Kwa vyovyote vile, nimetaja mchanganyiko huo, tajiri, tajiri, mchanganyiko wa maandishi kati ya marejeleo haya ya Mwana wa Adamu na marejeleo ya mtumishi wa Bwana, yanapounganishwa pamoja katika 1 Henoko.

Hayo yote yangukuwa msingi, si tu kwa kumuona Yesu akiitumia katika injili, anapojirejelea, kujirejelea, lakini hasa anapokuwa mbele ya Kayafa, na anaonywa au kuapishwa na Kayafa, je, wewe ni mwana wa Mungu? Na jibu la Yesu linatolewa moja kwa moja, ningependekeza, kutoka kwa Danieli 7, lakini pia linarudiwa na mwangwi huu wote wa kitamaduni ambao tumezungumzia hivi punde. Bila shaka, husababisha shtaka la kufuru, kwa sababu Kayafa anachosikia ni mtu huyu ambaye anaonekana kama mwanadamu, akidai, kwa kutumia usemi huo, kuja juu ya mawingu ya mbinguni kuwa Mungu. Naam, hiyo inatosha kwa 1 Enoko.

Hebu tuangalie kidogo tu na Henoko wetu wa 2. Tena, kumbuka kwamba Henoko wa 2 una matoleo mawili tofauti, marejeo mawili tofauti yake, na hilo litaathiri kidogo kuhusu jinsi tunavyoangalia viwango vyetu vya mbinguni, ndiyo maana tunaangalia maandishi haya hatimaye. Hata hivyo, ili tu kupata ladha ya maandishi, haya ni maandishi ya baadaye, karne ya 1 KK, na tunaona msisitizo kwa Mungu kama muumbaji.

Pia kuna msisitizo zaidi hapa, sio sana kuchunguza baadhi ya mambo ya ajabu tuliyoyaona katika 1 Henoko, lakini kuna msisitizo juu ya hekima ya methali, uadilifu wa vitendo. Lakini kwa madhumuni yetu, kwa maslahi yetu makubwa, tutafikiria kuhusu kupaa kwa Henoko kupitia mbingu. Sasa, katika 1 Henoko, una mbingu kadhaa.

Katika sura ya 16, sikuzungumzia hili, lakini Henoko ataenda kutoka nyumba moja hadi nyingine hadi nyumba kubwa zaidi. Hiyo iko katika Henoko wa Kwanza. Lakini tunapofika Henoko wa Pili, hili litakuwa limeelezwa na kufafanuliwa kikamilifu.

Inakuwa saba. Zaidi ya sura ya 69, tuna baadhi tu ya takwimu hizi ambazo zinaonekana kuhusiana na takwimu za kibiblia za kabla ya gharika, Methusela, mtu anayeitwa Nir, na kisha pendekezo kwamba takwimu yetu ya Melkizedeki, ambaye, bila shaka, ni takwimu ya ajabu, alizaliwa kabla ya gharika. Lakini hiyo ni sehemu ya Henoko wa 2 ambayo hatutazungumzia.

Lengo letu litakuwa kwenye ngazi saba za mbinguni, kama zilivyoelezwa katika 2 Enoch. Najua nimesema haya hapo awali, lakini nitasema tena. Kumbuka kwamba tunapozungumzia ngazi hizi za mbinguni, na kwa kukosa njia bora ya kuzitungumzia, zungumzia kuhusu yaliyomo, hivi ndivyo utamaduni wetu wa karne ya 1 ulivyokuwa ukifafanua mambo haya.

Hivyo ndivyo walivyozungumzia. Kimsingi walikuwa wakichukua yasiyoelezeka na kujaribu kuyaweka maneno. Kwa hivyo, walipoona kiwango cha kwanza cha mbingu, jambo la kwanza tunalokumbuka ni kwamba neno la Kiebrania la mbingu pia linamaanisha anga.

Na kwa hivyo, kiwango chao cha kwanza cha mbingu kwao kilikuwa kile unachokiona angani, kile kilicho juu angani, ukitaka, nyota. Na kisha bila shaka, kwa kuwa theluji ilinyesha na umande ukatoka hapo, hapo ndipo pia una hazina za vitu hivyo vyote vya hali ya hewa. Katika akili zao, na ninaendelea kusesitiza katika akili zao na uwakilishi wao, hiyo ilikuwa kiwango chetu cha kwanza.

Sasa inavutia kwa sababu wanaingia katika ulimwengu ambao umbo lao bora la bandia linaweza tu kufika. Na kwa hivyo juu ya kiwango hicho cha kwanza cha mbingu, una kiwango cha pili. Na hapa ndipo tunapowaona malaika wakining'inia na wakisubiri hukumu.

Kwa nini wanasubiri hukumu? Naam, wanasubiri hukumu kwa sababu ya walichofanya sambamba na Mwanzo 6. Hawa ni malaika walioanguka. Wao ndio waliohukumiwa hukumu. Kwa njia, tunaona mwangwi wa hilo katika Agano Jipya.

Nitarudi kwenye hilo. Ngazi ya tatu ya mbingu, tena, kwa jinsi wanavyoifikiria, wanaiita paradiso. Ngazi ya tatu ni Mti wa Uzima.

Ni mahali kati ya yasiyoharibika na yanayoharibika. Kwa hivyo tena, kumbuka kwamba katika mawazo ya jamii hizi, haswa katika tamaduni zilizoathiriwa na aina fulani ya mawazo ya Neoplato, kadiri unavyomkaribia Mungu, ndivyo vitu safi zaidi vinavyozidi kuwa safi. Kadiri unavyokaribia dunia, unajua, imechafuliwa na kimwili na dhambi.

Kwa hivyo hapa kuna viwango vya tatu kati ya vinavyoharibika na visivyoharibika. Kama wasemavyo, mahali palipoandaliwa kwa ajili ya wenye haki. Sasa pia nimeona kwamba, kama sehemu ya maelezo haya, kuna eneo la kaskazini la kiwango hiki cha tatu, linaloitwa paradiso, ambalo pia lina adhabu fulani inayohusiana nalo.

Hatutatumia muda mwingi na hilo, lakini ni kipengele cha kuvutia sana cha jiografia ya mbinguni ya nukuu-isiyonukuliwa. Ngazi ya nne. Hii ni sehemu ndefu, ndefu, ndefu, na ndefu.

Pia inajadili jinsi vitu hivi vyote vinavyopima wakati vinavyozunguka mbinguni. Kwa hivyo tunaweza kupendekeza kwamba hii angalau inatokana na Mwanzo 1, kwa sababu siku ya 4, Yom 4 ya Mwanzo 1, tuna usemi wa jua, mwezi, nyota, na makundi ya nyota kwa ajili ya kupima siku, nyakati, na majira. Henoko anaanza kuelewa hili.

Ngazi ya Tano. Unapanda juu tena. Sio tu kwamba una malaika walioanguka wakisubiri hukumu katika ngazi ya 2, lakini katika ngazi ya 5 una walinzi hawa.

Kumbuka, walitajwa katika Henoko, kwanza Henoko. Hawa ndio waliowapotosha malaika. Wana hatia hasa.

Katika ngazi ya sita, kuna malaika na malaika wakuu wanaolinda uwepo wa Mungu, pamoja na ngazi ya saba, makerubi, maserafi, magurudumu, na viti vya enzi; mara nyingi, hii inatokana na Isaya 6 na maono ya Ezekieli pia. Sasa juu ya ngazi hiyo ya saba, na tena, kulingana na kama unasoma toleo A au toleo B la 2 Henoko, lakini iwe juu ya hapo au katika ngazi ya kumi, kwa kweli tuna Bwana katika kiti chake cha enzi au katika kiti chake cha enzi. Hizi ni ngazi zetu za mbinguni kama 2 Henoko anavyoziwasilisha.

Na nimezifupisha sana, najua. Lakini tunapozifikiria, kwa hivyo ninataka kufanya nini na hili? Namaanisha, kwa nini? Acha nipendekeze, oh, samahani, nilisahau kuweka hili hapo, lakini unajua, hebu tuangalie tu kile Isaya anasema kuhusu adhabu ya jeshi la mbinguni, kwa kuwa tuna hakika kwamba hilo linaonekana katika maandishi haya. Katika siku hiyo, na hii, bila shaka, ni sehemu ya ufunuo mdogo wa Isaya kutoka sura ya 24 hadi 27, Bwana ataadhibu jeshi la mahali pa juu, majeshi ya mbinguni.

Mbinguni, wafalme wa dunia watakusanywa pamoja, na wafungwa watafungwa shimoni. Na kwa siku nyingi, wataadhibiwa. Tena, hii labda ni maana nyingine ndogo kwa upande wa shimoni au magereza na wafungwa mahali fulani katika ulimwengu wa mbinguni.

Kwa hivyo shikilia hilo tunapoendelea mbele kidogo kisha unganisha uelewa wetu wa ngazi ya pili na ngazi ya tano. Wakolosai 2 inaondoa mamlaka na mamlaka. Naam, ni wazi, tunataka kufanya jambo fulani na hili.

Kwa hivyo, swali ni wazi ni, je, kuna kitu chochote katika Agano Jipya ambacho labda kinaeleweka, kikifafanuliwa kwa kuelewa kinachosemwa? Na nadhani una mambo yanayokujia akilini. Kwa hivyo acha nikumbushe kumbukumbu zetu kidogo. Paulo katika Wakorintho wa Pili 12, akisema mambo mengi katika Wakorintho wa Pili 12, lakini anasema hivi, Ninamjua mtu aliyenyakuliwa hadi mbingu ya tatu.

Najua mtu huyu alinyakuliwa peponi na akaumia vitu visivyoelezeka, vitu ambavyo wanadamu hawaruhusiwi kusimulia. Lakini angalia Paulo anatumia kitu ambacho kilikuwa sehemu ya uelewa mpana wa ulimwengu wa mbinguni. Anatumia kiwango cha tatu, na anasema peponi. Na kwa hivyo, istilahi hiyo—tena, haielezi jiografia ya mbinguni, lakini Paulo anaitumia kusema, niko nje ya mahali hapo.

Nilikuwa nje ya mahali hapo kwa sababu ni yeye, ambapo nilipitia mambo haya yasiyoelezeka. Lakini inavutia zaidi, sivyo? Hebu tujaribu hili. Petro wa Kwanza sura ya tatu, kwa maana Kristo alikufa mara moja kwa ajili ya dhambi, akauawa katika mwili, lakini akahuishwa na roho ambaye kwa yeye aliwaendea roho waliofungwa gerezeni, ambao waliasi zamani za kale, Mungu aliposubiri kwa uvumilivu katika siku za Nuhu.

Na nimerejea au kusoma kifungu hicho kutoka Isaya 24. Sawa, sawa. Unajua, tunataka kufanya nini na hili? Lakini kwa njia, nitapendekeza tu hili kama mandhari ya kwanza ya Petro.

Kabla tu ya haya, Petro amewaonya wasomaji wake, wasikilizaji wake, waweze kumjibu mtu yeyote anayeuliza sababu ya tumaini lililo ndani yenu na kufanya hivyo kwa upole na heshima. Na si jambo la kuvutia kwamba baada ya onyo hilo na jinsi tunavyopaswa kutoa ujumbe kwa tumaini lililo ndani yetu, anaenda moja kwa moja kwenye mfano wa Yesu Kristo, ambaye anawahubiria roho walio kifungoni ambao hawakutii. Je, anahubiri ukombozi? Anahubiri hukumu, labda, lakini akifanya hivyo kama kielelezo kwetu. Ni vigumu sana kujua jinsi ya kufanya hivyo.

Lakini ninaweka hilo pamoja kwa madhumuni yetu. Tunafanya nini na hili kwa upande wa viwango vya mbinguni? Sasa, nitaenda mbali sana na tawi na huna haja ya kupenda tawi, lakini tutajaribu hata hivyo. Tuna yafuatayo.

Yesu anapokuwa msalabani, na akiwa amezungukwa na wezi wawili, mmoja upande wa pili kwa mmoja wao, anasema, leo utakuwa nami peponi. Na sina uhakika jinsi tunavyotaka kuchukulia hili kihalisi, lakini nilipenda wazo kwamba leo utakuwa nami peponi, peponi ikiwa mahali pa kupumzika kwa wenye haki. Na ikiwa kweli Petro na Luka wanawakilisha maneno ya Yesu, lakini hasa Petro anafikiria kuhusu uwasilishaji huo mpana wa kitamaduni wa mbingu, basi, na hapa nitasema kwa ukali sana, kwa upumbavu, kwa urahisi, jinsi wangeweza kufikiria kuihusu.

Yesu anapumua pumzi yake ya mwisho msalabani. Amemwambia mwizi, leo utakuwa pamoja nami peponi, akimwahidi makao ya haki huko, makao ya wenye haki. Na kisha Yesu haendi kuzimu.

Hapana, anaenda peponi. Na njiani, sawa, hapo ndipo ninaposema, ninawasilisha hili kwa maneno ya kikatili sana, lakini njiani, Petro atachukua hatua kutokana na hili. Atawapitisha wale malaika walioanguka wakisubiri hukumu.

Hivyo ndivyo Petro anavyoweza kuwa anafikiria kuhusu hilo. Na kwa hivyo, labda una hisia kwamba Yesu alipoenda kupumzika kwa siku hizo, alishuka kaburini, si kuzimuni. Alishuka kaburini.

Na siku ya tatu alifufuliwa tena kutoka kwa wafu. Lakini sehemu ya picha hiyo yote akilini, mawazo ambayo Petro anaandika ni kwamba njiani labda alikuwa akihubiri hukumu. Naam, tufanye nini na mambo haya? Hebu tufanye uchunguzi.

Maandiko mengine ya ziada ya Biblia yanaonyesha waandishi walijua maandiko yao. Nimekuwa nikisema hivyo tangu mwanzo na nitarudia tena. Na hii hapa sehemu muhimu.

Wanajaribu kuelewa hili kwa ajili ya siku zao. Na Petro, hasa, anajaribu kuelewa muktadha wake kwa sababu anashughulika na jambo fulani. Unazungumziaje kuhusu ufufuo kutoka kwa wafu? Unazungumziaje kuhusu mahali ambapo Yesu alienda kwa kipindi hicho cha wakati? Unazungumziaje kuhusu hukumu hii, Isaya 24, juu ya majeshi ya mbinguni? Ana kielelezo cha kitamaduni.

Na kwa hivyo, atatumia kila kitu anachokijua kuhusu maandiko. Hii ni chini ya uongozi wa Roho Mtakatifu. Nitasema tu hivyo.

Lakini atatumia hilo na kuzungumza katika uelewa wake wa kitamaduni, hasa kama ninavyokueleza, anashughulika na yasiyoelezeka. Kwa hivyo, kama nilivyokwisha sema hivi, waandishi wa Agano Jipya wanatumia njia bora zaidi ya maandishi yaliyounganishwa yaliyopo katika Uyahudi wa siku zao.

Na sijui J hiyo ya ziada ilitoka wapi, lakini iko hapo. Hapa kuna tu, nataka kuwa mwangalifu sana hapa kwa sababu, tena, naweza kuwa nikikanyaga vidole vya miguu laini vya kitheolojia. Lakini hebu tuangalie hili: Yesu alitumia wapi siku hizo tatu? Neno la Kiebrania linamaanisha kaburi.

Kwa hivyo, Imani yetu ya Mitume itasema alishuka kaburini, ningependekeza. Cha kufurahisha ni kwamba, kwa kawaida iko katika Kigiriki, iliyotafsiriwa na Hades. Mfano wetu katika Luka sura ya 16 unamtaja tajiri huko Hades na Lazaro akiwa kifuni mwa Ibrahimu.

Kuzimu, kwa njia, inaweza kuwa eneo la kaskazini la ngazi ya tatu ya mbingu. Tena, nazungumzia dhana maarufu hapa. Kwa hivyo, kungekuwa na mahali pa adhabu.

Kwa vyovyote vile, sifa ambazo zimetafsiriwa na Hades zingeweza kupotoshwa kama kuzimu. Sentensi ya mwisho iliyosemwa kwa tahadhari kubwa inaweza kupendekeza kwamba tunaposoma tafsiri maalum, na inategemea tafsiri yako ya Kiingereza ya Imani ya Mitume, tunaweza tu kutaka kusema, kama nilivyorudia muda mfupi uliopita, alishuka kaburini na kisha siku ya tatu akafufuka tena. Hiyo inaweza kuwa uwakilishi bora ikiwa tunaweka haya yote pamoja.

Lakini hao wanatembea kwa miguu, na ninaelewa hilo. Katika hatua hii, tutafikia mwisho, ni wazi, kwa sababu ni mwisho wa onyesho la slaidi, na tutaendelea na mfano mwingine wakati ujao, fasihi ya wosia.

Huyu ni Dkt. Elaine Phillips na mafundisho yake kuhusu Utangulizi wa Masomo ya Biblia. Huu ni kipindi cha 15, Enoch wa Kwanza na wa Pili.